

Cymraeg i Bawb

Welsh for Everyone

Wythnos 5: Hydref y 15fed

Nod ac Amcanion

Aims and Objectives

Trafod y dasg

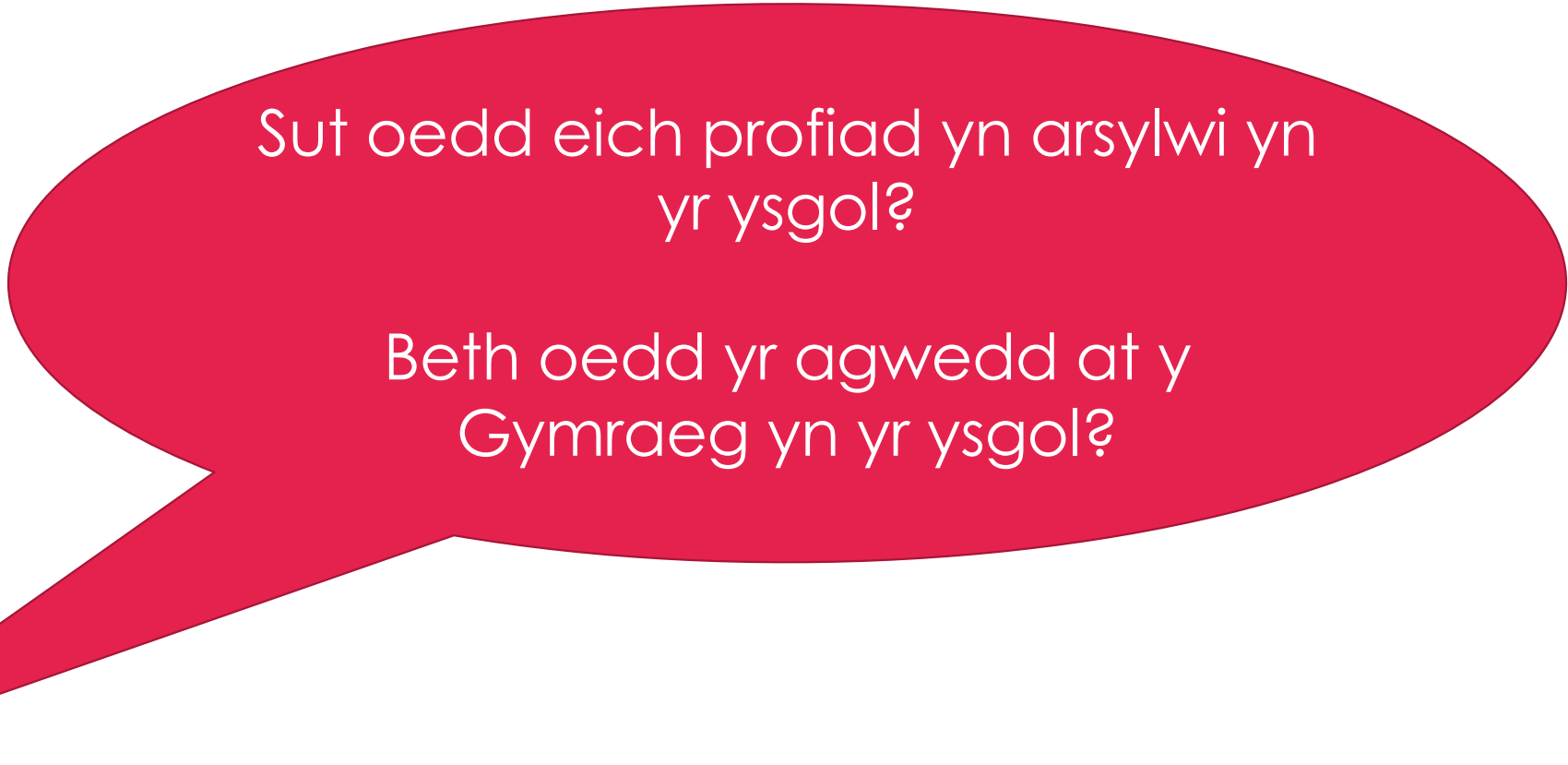
Adolygu a mwy o orchmynion

Agor a Chloi'r Wers

TRAFODAETH *DISCUSSION*

Sut oedd eich profiad yn arsylwi yn
yr ysgol?

Beth oedd yr agwedd at y
Gymraeg yn yr ysgol?

Tasg Wythnosau Arsylwi

Trafodwch:

- natur ieithyddol yr ysgol a'i pholisi iaith Gymraeg
- Natur y Gymraeg a glywoch chi – pryd? Pa batrymau? Oedd gwahaniaethau yn yr adrannau/pynciau?
- beth yn eich barn chi oedd cryfderau'r profiadau a gafodd y disgyblion a sut gallech chi eu gwella.

Observation Weeks Task

Discuss:

- the linguistic nature of the school and its Welsh language policy
- the nature of the Welsh language that you heard – When was it used? What patterns? Were there differences across subjects/departments?
- what you think were the strengths of the Welsh language experiences that pupils had, and how they could be improved in your opinion.

Adolygu

Paid â...

Dim...

Peidiwch â...

Rhaid i ti...

Rhaid i chi...

Nodwch enghreifftiau gallwch eu defnyddio yn eich pecyn

GORCHMYNION

Gyda berfau rheolaidd dych chi'n gallu ychwanegu'r terfyniadau canlynol at fonyn y ferf

With regular verbs, you can add the following endings to the verb stem:

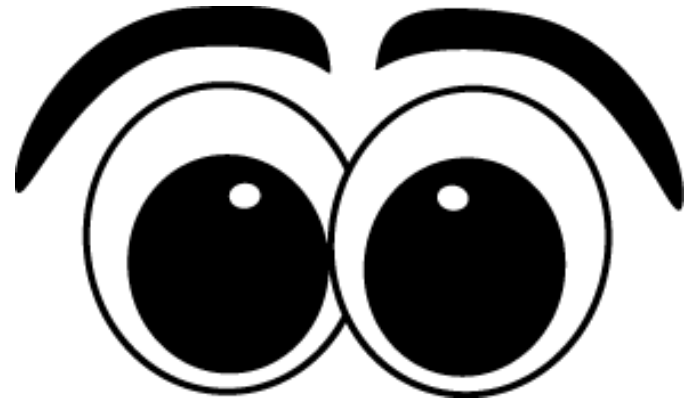
- Unigolyn: -a
- Grŵp: -wch

Bôn Berf

ROOT of the VERB

- *The verb itself!*
- *Drop the last vowel*
- *'-io' verbs – drop the 'o'*
- *'-ed', '-eg' – drop the last syllable*
- *IRREGULAR ROOTS.....!*

EDRYCH

- EDRYCH + ENDINGS

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

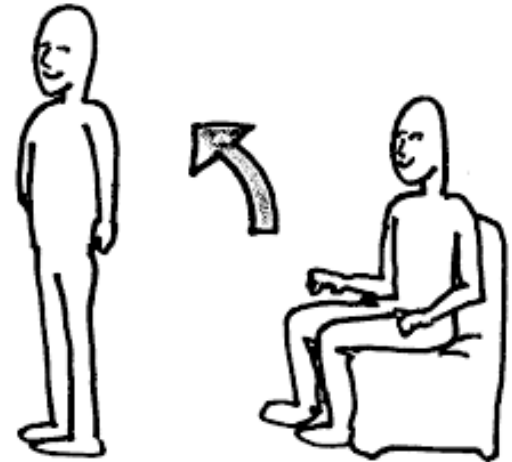

CODI

**DROP THE LAST
VOWEL!**

Felly

**COD +
ENDINGS**

CICIO

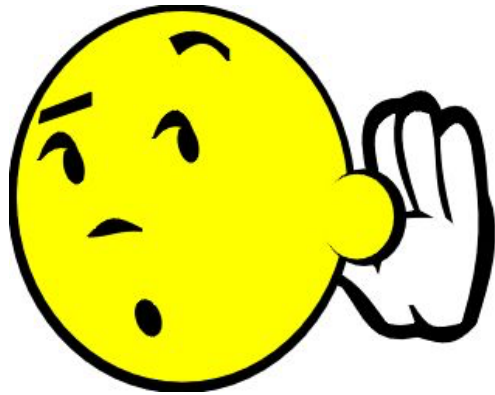

With verbs ending in '-io' – drop the
'o' to find the stem!

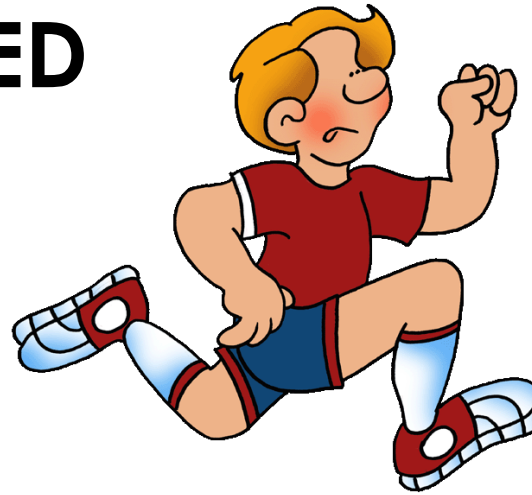
CICI + ENDINGS!

CLYWED

RHEDEG

- Verbs ending with ‘-ed’ and ‘-eg’ – the last syllable is dropped to get to the root!

• **CLYW + ENDINGS**

RHED + ENDINGS

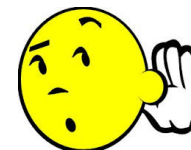
BERFAU CYFFREDIN COMMON VERBS

Berfenw / Verb-noun	Gorchymyn / Command	
Cerdded	Cerdda / Cerddwch	Walk!
Siarad	Siarada / Siaradwch	Speak!
Darllen	Darllena / Darllenwch	Read!
Ysgrifennu	Ysgrifenna / Ysgrifennwch	Write

IRREGULAR VERBS

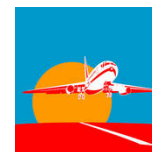
- GWRANDO =

GWRANDAW + ENDINGS

- GADAEL =

GADEW + ENDINGS

- CYRRAEDD=

CYRHAEDD + ENDINGS

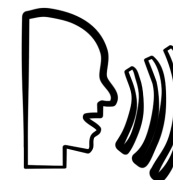
- AROS=

ARHOS + ENDINGS

- DWEUD=

DWED / DYWED + ENDINGS

- MEDDWL=

MEDDYL + ENDINS

Mae rhai berfau'n afreolaidd / *Some verbs are irregular:*

Berfenw / Verb-noun			Gorchymyn / Command		
Bod			Byddwch / Bydd		
Dod			Dewch / Dere		
Mynd			Ewch / Cer		

	ti	chi
bod	byddi	byddwch
agor	agora	agorwch
gwneud	gwna	gwnewch
cael	cei	cewch
mynd	dos	ewch
dod	tyrd	dewch
gwrando	gwranda	gwrandewch
meddwl	meddylia	meddyliwch
mwynhau	mwynha	mwynhewch
cymryd	cymra	cymerwch
gadael	gadawa	gadewch
dweud	dyweda	dywedwch
cau	cau/caea	caewch

Beth os ydym am ehangu'r frawddeg?
What if we want to extend the sentence?

Be quiet

Come in quietly...

We can extend the sentence with adjectives and adverbs. We need to introduce an adjective or an adverb with 'yn'...

COFIWCH

Mai 'yn' yn achosi **treigl**ad meddal!

Ond nid yw 'll' a 'rh' yn treiglo!

Tawel – Quiet

Be quiet – Byddwch yn **d**awel

Come quietly – Dewch yn **d**awel

Cyflym – Quick

Be quick – Byddwch yn **g**yflym!

Write quickly – Ysgrifennwch yn **g**yflym!

Tasg Ansoddeiriau : Trowch at eich pecyn.

GORCHMYNION DEFNYDDIOL

USEFUL COMMANDS

Brysiwch.	<i>Hurry up.</i>
Byddwch yn ofalus.	<i>Be careful.</i>
Cerddwch.	<i>Walk.</i>
Codwch yn dawel.	<i>Get up quietly.</i>
Dewch i mewn.	<i>Come in.</i>
Dewiswch ...	<i>Choose ...</i>
Edrychwch.	<i>Look.</i>
Eisteddwch.	<i>Sit.</i>
Ewch i nôl ...	<i>Go and get ...</i>
Ewch i ofyn i ...	<i>Go and ask ...</i>

Gofynnwch gwestiynau i'ch partner.	<i>Ask your partner questions.</i>
Gweithiwch mewn grŵp.	<i>Work in a group.</i>
Gweithiwch mewn parau.	<i>Work in pairs.</i>
Gwrandewch (ar ...)	<i>Listen (to ...)</i>
Rhaid i chi ...	<i>You must ...</i>
Rhowch ...	<i>Put ...</i>
Rhowch y lluniau mewn trefn.	<i>Put the pictures in order.</i>
Siaradwch am y cardiau.	<i>Talk about the cards.</i>

Gorchmynion defnyddiol...

Useful commands ...

Brysia.	<i>Hurry up.</i>
Bydda'n ofalus.	<i>Be careful.</i>
Cerdda.	<i>Walk.</i>
Cer i nôl ... (SW)	<i>Go and get ...</i>
Cer i ofyn i ... (SW)	<i>Go and ask ...</i>
Coda'n dawel.	<i>Get up quietly.</i>
Dere i mewn. (SW)	<i>Come in.</i>
Dewisa ...	<i>Choose ...</i>
Edrycha.	<i>Look.</i>

Eistedda.	<i>Sit.</i>
Gofynna gwestiynau i dy bartner.	<i>Ask your partner questions.</i>
Gweithia mewn grŵp.	<i>Work in a group.</i>
Gweithia mewn pâr.	<i>Work in a pair.</i>
Gwrandda (ar ...)	<i>Listen (to ...)</i>
Rhaid i ti ...	<i>You must ...</i>
Rho'r lluniau mewn trefn.	<i>Put the pictures in order.</i>
Siarada am y cardiau.	<i>Talk about the cards.</i>

Ymddygiad Behaviour

Dim siarad!	<i>No talking!</i>
Tynnwch eich cotiau.	<i>Take your coats off.</i>
Byddwch yn dawel!	<i>Be quiet!</i>
Ydych chi'n cnoi?	<i>Are you chewing?</i>
Rhowch e yn y bin.	<i>Put it in the bin.</i>
Trowch rownd.	<i>Turn around.</i>
Eisteddwch yn iawn.	<i>Sit properly.</i>

Gwrandewch os gwelwch yn dda.	<i>Listen please.</i>
Rydych chi'n swnllyd iawn.	<i>You're very noisy.</i>
Peidiwch â gweiddi'r ateb.	<i>Don't shout the answer.</i>
Arhoswch eich tro.	<i>Wait your turn.</i>

Ymddygiad Behaviour

Gorchmynion Commands

Ysgrifennwch y dyddiad.	<i>Write the date.</i>
Torrwch y llun.	<i>Cut the picture.</i>
Plygwch y papur.	<i>Fold the paper.</i>
Lliwiwch y llun.	<i>Colour the picture.</i>
Darllenwch ... yn dawel.	<i>Read ... quietly.</i>
Edrychwch arna i.	<i>Look at me.</i>
Cymrwch ofal.	<i>Take care.</i>

Sefwch!	<i>Stand!</i>
Gwrandewch!	<i>Listen!</i>
Cerddwch!	<i>Walk!</i>
Edrychwch!	<i>Look!</i>

YMARFER 1: RHOWCH Y GORCHYMYN CYWIR YN Y BLWCH.

1. _____ yn dawel i aros am yr athro.
(*sefyll*)
2. _____ di'n astud ar beth sydd ganddo i'w ddweud.
(*gwrando*)
3. _____ yn gynnar i'r ysgol bore yfory blant.
(*dod*)
4. _____ y daflen oddi ar y ddesg Siôn.
(*cymryd*)
5. _____ ar y teledu heno er mwyn i chi gael gweld.
(*edrych*)

YMARFER 1: (PARHAD)

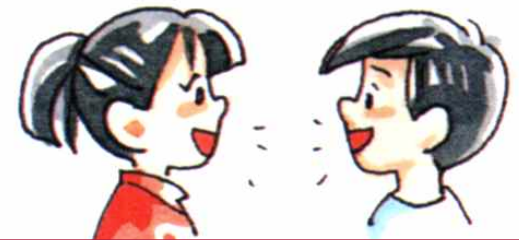
6. _____'r gwm cnoi yn y bin ar unwaith
Catrin. (*taflu*)
7. _____ yn iach a byddwch yn teimlo'n well.
(*bwyta*)
8. _____ y llyfr fel gwaith cartref Blwyddyn 7.
(*darllen*)
9. _____ yn ofalus cyn penderfynu beth wyt ti
eisiau. (*meddwl*)
10. _____ orffen dy waith cartref cyn mynd i'r
gwely. (*ceisio*)

YMARFER 2: LLENWCH Y TABL

	chi	ti
prynu		
cael		
gweithio		
ysgrifennu		
siarad		
edrych		
codi		
mynd		
bwyta		
troi		

ADOLYGU...

- Brysiwch
- Cerddwch
- Edrychwch ar y bwrdd gwyn
- Gwrandewch arna i
- Agorwch eich llyfrau
- Trowch i dudalen pedwar
- Byddwch yn ofalus
- Caewch y drws

- Eisteddwch yn dawel
- Rhowch eich bagiau ar y llawr
- Rhowch eich ffôn symudol yn y bag os gwelwch yn dda
- Bore da blant
- Prynhawn da blant
- Pwy sy'n absennol heddiw?
- Ble mae Jac?

EICH TRO CHI!

Lluniwch sgwrs gyda'ch partner
yn defnyddio'r gorchmynion a'r
patrymau yr ydych wedi'u dysgu

ADOLYGU! 50 CWESTIWN!

Ewch i'ch 'app' Quizizz!

QUIZIZZ